

Radioterapija zaradi maligne utesnitve hrbtenjače. Napovedni dejavniki za boljši funkcionalni izid po zdravljenju

But-Hadžić J, Grošelj B, Rades D, Šegedin B

Izhodišča. Maligna utesnitev hrbtenjače je eden najbolj neugodnih zapletov pri bolnikih z rakom. Namen retrospektivne analize je bil opredeliti napovedne dejavnike za boljši funkcionalni izid po obsevanju zaradi maligne utesnitve hrbtenjače.

Bolniki in metode. V analizo smo vključili zaporedne bolnike z maligno utesnitvijo hrbtenjače, ki smo jih obsevali med januarjem 2017 in decembrom 2022. Iz bolnišnične računalniške baze smo zbrali podatke o značilnostih bolnikov, tumorjev in zdravljenja, funkcionalnem stanju pred in po zdravljenju ter o diagnostični obravnavi. Zdravljenje smo ocenili kot učinkovito, če se je stanje splošne zmogljivosti (*angl. performance status, PS*) pri bolnikih s PS 1–2 ohranilo ali če se je pri bolnikih s PS 3–4 izboljšalo.

Rezultati. Zaradi maligne utesnitve hrbtenjače smo z obsevanjem zdravili 295 bolnikov. Najpogostejši primarni tumor je bil pljučni rak (29,3 %), sledila sta rak prostate (18 %) in rak dojke (12 %). Zdravljenje je bilo učinkovito pri 44,7 % bolnikov. Bolniki, ki so po obsevanju preživeli več kot en mesec, so imeli večjo verjetnost funkcionalnega izboljšanja kot bolniki, ki so umrli v prvem mesecu (60,5 % proti 16,5 %, $p < 0,001$). V multivariatni analizi so bili z boljšim funkcionalnim izidom povezani: PS 1–2, mielom/limfom, opravljena preiskava MR ob postavitvi diagnoze maligne utesnitve hrbtenjače ter odsotnost motoričnih izpadov v primerjavi s paralizo.

Zaključki. Napoved poteka bolezni pri bolnikih z maligno utesnitvijo hrbtenjače ostaja slaba. Pred odločitvijo o vrsti zdravljenja je potrebna boljša stratifikacija bolnikov zaradi ocene, kakšna je možna korist obsevanja ob takšni diagnozi.